

Meslek Yüksekokulunda Öğrenim Gören Öğrencilerin Eğitim Öğretim ve Geleceğe Yönelik Düşünceleri

Ali Kaya¹

Mesleki eğitim, bireylere iş hayatında geçerliliği olan bir meslek için gerekli bilgi, beceri ve çalışma alışkanlıkları kazandırma ve bireyin yeteneklerini, işi bir araç olarak kullanarak çeşitli yönleri ile geliştirme sürecidir. Meslek Yüksekokulları ile ilgili araştırmalara bakıldığında genelde bu okulların yapısal ve öğrencilerin eğitime hazır bulunuşluk düzeyleri bakımından sorunlarının olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin okulları, okullarında verilen eğitim öğretim ve gelecekle ilgili düşüncelerini belirlemektir. Bu amaçla hazırlanan bir anket 108 meslek yüksekokulu öğrencisine uygulanmıştır. Ayrıca on öğrenci ile yarı yapılandırılmış mülakatlar yürütülerek veriler elde edilmiştir. Elde edilen bulgularda öğrencilerin % 37'si okulu donanım (Laboratuvar, Atölye, vb.) açısından yetersiz, %40'ı aldıkları eğitimin mezun olduktan sonra yapacakları işler için yeterli görmediklerini ve yarısı da okulda verilen eğitim öğretimden memnun olmadıklarını ifade ettikleri görülmüştür. Öğrenciler, meslek yüksekokullarına az önem verilmesini, derslerle ilgili uygulama yetersizliğini ve sosyal ve kültürel etkinliklerin az olmasını en önemli sorunlar olarak görmekteyizler. Öğrenciler Meslek Yüksekokullarında verilen eğitim için gerekli donanımın yetersiz olduğunu ve okulu bitirdiklerinde iş hayatı için yeterli bilgi ve becerileri kazanamadıklarını tespit edilmiştir. Bu okullarda teorik eğitimden çok uygulamalı eğitime yer verilmeli ve bunun için gerekli donanım sağlanmalıdır. Araştırma, öğrencilerin okulları ve geleceğe yönelik görüşlerinin ilişkilendirildiği önerilerle bitirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Meslek Yüksekokulu, Öğrenci Görüşleri, Eğitim, Öğretim

Giriş

Ülkemizde bugün yükseköğretim kapısında bekleyen öğrenci sayısı ve yükseköğretimi bitirdiği halde iş bulamayan binlerce genç büyük bir sorun oluşturmaktadır. Hâlbuki birçok alanda yetişmiş ara kademe insan gücüne ihtiyaç duyulmaktadır. Bu sorunu çözmeye meslek yüksekokullarının etkili bir şekilde devreye sokulması gerekmektedir. Bu okullar geçtiğimiz yüzyılda Amerika birleşik devletlerinde farklı bir ülke yaratma konusunda başarılı olduğu belirtilmektedir (URL 1, 2014).

Mesleki eğitim, bireylere iş hayatında geçerliliği olan bir meslek için gerekli bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazandırma ve bireyin yeteneklerini, işi bir araç olarak kullanarak çeşitli yönleri ile geliştirme sürecidir. Dünyada mesleki ve teknik eğitim üç farklı sistemle uygulanmaktadır. Bunlar; okul-işyeri temeline dayalı eğitim uygulayanlar, sadece okula dayalı eğitim uygulayanlar ve her iki anlayışı da benimseyen ama sürekli arayışlar içerisinde olan ülkelerdir. Genç ve dinamik nüfusuyla Türkiye gelişmiş ülkelere göre önemli bir

¹ Yrd. Doç. Dr., Gümüşhane Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Fizik Mühendisliği Bölümü, akaya290@gmail.com

avantaja sahiptir. Bu nedenle, Türkiye’de yukarıda belirtilen her iki anlayışın benimsendiği, fakat sürekli yeni arayışlarında mevcut olduğu bir sistem uygulanmaktadır (Binici ve Arı, 2004).

Meslek Yüksekokulları yeterli bilgi ve beceriye sahip ticaret, sanayi ve hizmet sektörlerinin rekabet gücünü artıracak ara kademe insan gücü (tekniker ve meslek elemanı) yetiştirmektedir. Meslek Yüksekokullarını bitirenlere tekniker veya meslek elemanı unvanı verilmektedir. Tekniker/meslek elemanı, çalışma alanındaki görevi itibarıyla üst düzey yönetici mühendis veya uzman ile teknisyen arasında bulunan, teknisyenden daha fazla teorik bilgiye mühendisten daha fazla uygulama becerisine sahip bir ara elemandır. Tekniker endüstride görev itibarı ile profesyonel mühendis veya diğer yöneticiler, teknoloji uzmanları ile ekseriyetle yakın bir çalışma içinde olan yüksek düzeyde bir kimsedir. Bazı küçük ve orta büyüklükteki işletmelerde firmanın kıdemli teknik elemanı olabilir ve dolayısıyla liderlik ve yöneticilik rolünü üstlenebilirler. Bu açıdan teknikerin endüstri konusunda kuvvetli bir teorik bilgi ve bu bilgiyi uygulama kabiliyeti ve becerisine sahip olması gerekir. Ancak meslek yüksekokullarının önemi günümüzde yeterince anlaşılamamış ve bu nedenle okullardan yeterince verim alınmadığı belirtilmektedir (Sevinç, 2000). Bunun nedeni okullar açılırken yerel sanayii, ticaret ve hizmet sektörlerinin ihtiyaçları tespit edilmeden çoğunlukla üniversitenin öğretim elemanı ve imkânları göz önüne alındığı görülmektedir. Böylece okulların tercih edilmesinde yetenekli öğrencilerin önü kesilmekte, başarılı bir eğitim öğretimin verilmesinde sorunlar yaşanmaktadır. Öğrencilerin günümüzde üniversite tercihlerinde ilk sırayı mezun olduklarında iş imkânı olan bölümlerin yer aldığı görülmektedir.

Günümüzde Meslek Yüksekokullarının değişik sorunlara sahip olduğu yapılan araştırmalar sonucunda ortaya konulmuştur (Brint and Karabel, 1989; Sevinç, 2000; Ergin ve Yağcı, 2003; Binici ve Arı, 2004; Tok, Sontay, 2006; Özpınar, 2006; Erdem, Uzal, Yamaç ve Hüyük, 2007; Eşme, 2007; Şen, Mısırdalı, 2007; Nursoy, 2008; Şener, Özşahin ve İçli, 2009; Yaprak ve Bostancı, 2009; Erdem ve Şanlıbaba, 2009). Ergin ve Yağcı (2003) yaptıkları araştırmada meslek yüksekokulları ile ilgili sorunları şu genel başlıklar altında toplamıştır; yasal çerçeve organizasyondan kaynaklanan sorunlar, eğitimde fiziksel donanımına bağlı olarak ortaya çıkan sorunlar, öğretim elemanı nicelik ve nitelik sorunları, ders programlarına yönelik sorunlar, öğrenci yerleştirme sınav ve yaklaşımlarına yönelik sorunlar, iş gücü piyasası özellikleri ve işverenlerin tutumuna yönelik sorunlar. Binici ve Arı (2004) mesleki ve teknik eğitimde arayışlar başlıklı araştırmalarında meslek yüksekokullarında yaşanan sorunları şöyle sıralamışlardır; donanım eksiklikleri, mezun öğrencilerin kendi alanında istihdam edilememesi, meslek yüksekokullarının kazandırdığı yeterliliklerle sanayinin ihtiyaç duyduğu yeterliliklerin arasında ciddi farklılıkların olması, öğretim elemanlarının sayıca yetersiz olması yanında bir kısmının pedagojik eğitim almamış olmaları, staj eğitiminin yasal bir zemine oturtulmaması, okulların uygulamalı eğitim için gerekli olan donanımına sahip olmamaları gibi sorunlar tespit etmişlerdir. Erdem ve arkadaşları da yaptıkları araştırmada benzer sorunları dile getirmişlerdir. Şener ve arkadaşları (2009) yürüttükleri araştırmada meslek yüksekokulu öğrencilerinin % 46,4 nün mesleklerinin geleceği ile ilgili kaygılarının olduğunu tespit etmişlerdir. Yaprak ve Bostancı (2009) yaptıkları araştırmada MYO öğrencilerinin mezun olduktan sonra iş bulma kaygısı yaşadıklarını ve okulların yeterli sayıda öğretim elemanı ve donanımına sahip olmamasından dolayı yeterli uygulama eğitimi alamadıkları için kendilerine güven duygusunu oluşturamadıklarını tespit etmiştir. Erdem ve Şanlıbaba, 2009 yaptıkları araştırmada, Öğrencilerimizin % 69’u gelecekte umutlu olduğunu ve alanıyla ilgili bir işte çalışabileceğini belirtmişlerdir. Şener, Özşahin ve İçli (2009) yaptığı araştırmada MYO öğrencilerinin okullarının yürüttüğü sosyal etkinliklerden ve okulda verilen öğretim konusunda memnuniyet düzeylerinin düşük olduğunu tespit etmişlerdir. Ülkemizde olduğu gibi yurtdışında da MYO ekonomiye katkı sağlama yanında farklı sorunlarla da karşılaşabilmektedir. MYO Amerika Birleşik Devletlerinde yerel ticaret, sanayi ve hizmet sektörlerine ara elemanı kazandırmak amacıyla lise eğitiminden sonra iki yıllık yüksekokullar olarak kurulmuştur (URL 1, 2014). Ancak bu okulların orada da sorunları olduğu ifade edilmektedir. Baylor Üniversitesi başkanı JM Carroll, bu okullara ayrılar fonların yeterli olmadığı ve bu nedenle gereken eğitimin verilmesinde sorunlar yaşandığını belirterek, çözüm olarak bu okullara gelmeden önce Meslek liselerinin son iki yarıyılında öğrencilerin kendi verecekleri eğitime altyapı oluşturacak belli derslerin önceden verilmesinin yararlı olacağını vurgulamıştır. Böylece daha az kaynakla öğrencilerin iki yıllık mesleki eğitim ve fakülte eğitimi almalarına imkân sağlanabileceğini belirtmiştir (Brint and Karabel, 1989). Görüldüğü gibi meslek yüksekokullarının birçok sorunları olup, bu sorunlar eğitim öğretim üzerinde bir takım olumsuz yansımalar oluşturmaktadır.

Bu sorunlardan öğrencilerin nasıl etkilendiği ve onların aldıkları eğitim öğretim ve okullarına bakış açıları dikkate alınarak durumun incelenmesi mesleki eğitimin geliştirilmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma ile Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin okulları, okullarında verilen eğitim öğretim ve gelecekle ilgili düşüncelerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Yöntem

Bu araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama modelinde amaç var olan ancak görülemeyen bilgiyi ortaya çıkarmaktır. Yapılacak ikincil ve birincil kaynak araştırmaları hep bu amaca yöneliktir. Örneğin yaptığı anket çalışması ile bir öğretim programı hakkında öğretmen görüşlerinin tespit eden bir araştırmacı aslında var olan bir bilgiyi bulup çıkarmıştır (Gülcü, Aydın ve Aydın, 2013). Bu bağlamda mevcut çalışmada Meslek Yüksekokulları öğrencilerinin okulları, aldıkları eğitim öğretim ve geleceğe yönelik görüşlerinin belirlenmesinde bu yöntem uygun bulunarak uygulanmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Ülkemiz Meslek Yüksekokulları olup örneklemi Refahiye Meslek Yüksekokulu Elektrik ve Muhasebe programlarında öğrenim gören 108 öğrenci oluşturmaktadır. Ülkemizde Meslek Yüksekokulları genelde benzer yapılanmaya sahip olduklarından örneklemimizin evreni temsil ettiği düşünülmektedir.

Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Araştırma verileri geliştirilen bir anket ve yarı yapılandırılmış mülakatlar yoluyla toplanmıştır. Anket, öğrencilerin okullarını tercih etme durumlarını, okuldaki eğitim öğretim ilişkin görüşlerini, okuldan beklentilerini ve geleceğe yönelik düşüncelerini ortaya çıkaracak "Evet" ve "Hayır" cevapları verebilecekleri ve bu cevapları veriş nedenlerini yazabilecekleri bir boş sütundan oluşturulmuştur. Bu boş sütun ile yukarıdaki iki cevaptan birini vermek istemeyen öğrenciler için görüşlerini yazma fırsatı verilmiştir. Anket önce 12 soru olarak hazırlanmış ve on öğrenciye pilot uygulaması yapıldıktan sonra bazı soruların öğrenciler tarafından diğer soruları içerecek şekilde anlaşıldığı görülmüştür. Fizik eğitimcisi bir öğretim elemanı ile birlikte anket gözden geçirilerek dört soru çıkarılmış ve diğer sorularında anlaşılmayan kısımları düzenlenerek ankete son şekli verilmiştir. Anket, 108 öğrenciye öğretim elemanları ve araştırmacı tarafından uygulanmıştır.

Elektrik ve Muhasebe programlarından eşit miktarda olmak üzere toplam 10 öğrenci ile yarı yapılandırılmış mülakatlar yürütülmüştür. Mülakatla, öğrencilerin okulda verilen eğitim öğretimde karşılaşılan sorunlar ve geleceğe yönelik düşüncelerini daha ayrıntılı belirlemek ve anketten elde edilen bulguların güvenilirliğinin artırılması amaçlanmıştır. Sorular öğrencilere araştırmacı tarafından sorularak cevapların önemli kısımları kayıt edilmiştir.

Verilerin Analizi

Anket verilerinin analizi soruların her biri için verilen cevapların frekansları ve yüzde değerleri alınmak suretiyle yapılmıştır.

Mülakat verileri öğrencilerin verdikleri cevapların benzer olanlarının sayıları ve belirttikleri görüşleri birlikte verilmek suretiyle analiz edilmiştir.

Bulgular

Araştırma bulguları, anketten ve mülakatlardan elde edilen bulgular olmak üzere iki başlık altında aşağıda verilmiştir.

Anketten elde edilen bulgular

Anketten elde edilen bulgular elektrik ve muhasebe programlarının her bir için ayrı ayrı ve bunların toplamları alınarak genel durum için her bir soruya verilen cevapların frekans ve yüzde değerleri aşağıda Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Anket Sorularına Verdikleri Cevaplar

Sorular	ELEKTRİK				MUHASEBE				TOPLAM			
	Evet		Hayır		Evet		Hayır		Evet		Hayır	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Bu okula kendi isteğinizle mi geldiniz?	41	85	48	80	12	20	7	15	89	82	19	18
2. Okulda verilen eğitim öğretimden memnun musunuz?	27	56	27	45	33	55	21	44	54	50	54	50
3. Okul ders donanımı (Laboratuvar, Atölye, Kütüphane, vb.) açısından yeterli mi?	13	27	24	40	36	60	35	73	37	34	71	66
4. Okulunuzda aldığınız eğitimin mezun olduktan sonra alanınızla ilgili gireceğiniz bir iş için yeterli olacağına inanıyor musunuz?	17	35	23	38	37	62	31	65	40	37	68	63
5. Okulunuzu bitirdiğinizde programınızla ilgili bir iş bulacağınıza inanıyor musunuz?	34	71	46	77	14	23	14	29	80	74	28	26
6. Okulunuzu bitirdiğinizde programınızla ilgili bir iş yapmayı düşünüyor musunuz?	38	79	51	85	9	15	10	21	89	82	19	18
7. Dersleri, derste öğretim elemanını dinleyerek ve sonrasında kendi çalışmanızla başarabileceğinize inanıyor musunuz?	33	69	44	73	16	27	15	31	77	71	31	29
8. Danışmanlarımızdan yeterli danışmanlık hizmeti alabiliyor musunuz?	17	35	24	40	36	60	31	65	41	38	67	62

Tabloda görüldüğü gibi elektrik programı öğrencilerinin %85'i okula kendi istekleri ile geldiklerini, %73'ü okulu donanım açısından yetersiz bulduklarını, %71'i mezun olduktan sonra alanları ile ilgili bir iş bulabileceğini, %65'inde danışmanlık hizmetlerinden memnun olmadıklarını ve okulda aldıkları eğitimin gelecekte yapmayı planladıkları iş için yetersiz olduğunu, %44'ü okulda verilen eğitim-öğretimden memnun olmadıklarını ve %31'i ise kendi çalışmaları ile derslerde başarılı olamayacaklarını ifade etmişlerdir.

Muhasebe programı öğrencilerinin %80'i okula kendi istekleri ile geldiklerini, %77'si mezun olduktan sonra alanları ile ilgili bir iş bulabileceğini %60 okulu donanım açısından yetersiz bulduklarını, %62'si okulda aldıkları eğitimin gelecekte yapmayı planladıkları iş için yetersiz olduğunu, %60'sı da danışmanlık hizmetlerinden memnun olmadıklarını, %45'i okulda verilen eğitim-öğretimden memnun olmadıklarını ve %27'si ise kendi çalışmaları ile derslerde başarılı olamayacaklarını ifade etmişlerdir.

Tablodan görüldüğü gibi toplamda öğrencilerin %82'i okula kendi istekleri ile geldiklerini, %74'i mezun olduktan sonra alanları ile ilgili bir iş bulabileceğini, %66'sı okulu donanım açısından yetersiz bulduklarını, %63'i okulda aldıkları eğitimin gelecekte yapmayı planladıkları iş için yetersiz olduğunu, %62'i danışmanlık hizmetlerinden memnun olmadıklarını, %50'si okulda verilen eğitim-öğretimden memnun olmadıklarını ve %29'u ise kendi çalışmaları ile derslerde başarılı olamayacaklarını ifade etmişlerdir.

Mülakatlardan elde edilen bulgular

Öğrencilere okulda verilen eğitim öğretimde karşılaşılan sorunlar ve geleceğe yönelik düşüncelerini konusunda sorulan sorulara aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

1. Okulunuzla ilgili sizce en önemli gördüğünüz sorunları ve beklentilerinizi lütfen sıralayınız.

Öğrencilerin tamamı meslek yüksekokullarına az önem verilmesini, derslerle ilgili uygulama yetersizliğini ve sosyal ve kültürel etkinliklerin az olmasını en önemli sorunları olarak gördüklerini ifade ettiler. Öğrencilerin çoğu bir öğretim elemanın bir yarıyıldan birden çok derslerine girdiğini ve bazı günler sürekli aynı öğretim elemanı ile ders yapmanın kendilerini sıktığını ifade ettiler. Dört öğrenci bazı derslere ders dışı alandan öğretim elemanlarının girmesi nedeniyle bu dersleri anlamakta güçlük çektiklerini ifade ettiler. Bundan dolayı öğrenciler, okulda öğretim elemanı sayısının artırılması ve bir öğretim elemanının birden çok derse girmesinin önlenmesi gerektiğini ifade ettiler.

Öğrencilerin yarısı sınıf geçme, burs, kredi, dikey geçiş, vb. konularda sorularına okullarındaki yetkililerden yeterli cevap almadıklarını ifade etmişlerdir. İki öğrenci dersler de bazı öğrencilerin eğitim öğretimi engelleyici davranışlarda bulduklarını ve bu durumdan rahatsız olduklarını belirtmiştir. Elektrik programı öğrencilerinin çoğunluğu derslerde öğrendikleri teorik bilgilerin uygulamasını bilmediklerini ve pratikte

yapılanların ayrı bir eğitim ve deneyim gerektirdiğini bu alanda yetersiz olduklarını ifade ettiler. Öğrencilerden ikisi ise derslerinde başarılı olamayacakları kaygısını taşıdıklarını belirtmiştir.

2. Bu okula geliş amacınız nedir?

Öğrencilerden sekiz'i "Bir meslek sahibi olmak için" geldim derken, iki öğrencide "Ailemin hayallerini gerçekleştirmek, üniversite okumuş desinler" diye geldiğini ifade etmişlerdir.

3. Okulunuzdan mezun olduktan sonra iş için girmeniz gereken Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) ve bir üst eğitim kurumlarına devam edebilmeniz için girmeniz gereken Dikey Geçiş Sınavı (DGS) hakkında yeterli bilgiye sahip misiniz?

Öğrencilerin üç tanesi Dikey Geçiş Sınavı (DGS) ve Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) haberdar olduklarını ve bu sınavlara hazırlandıklarını ifade etmiştir. Öğrencilerden beş tanesi bu sınavları duyduklarını fakat yeterli bilgi sahibi olmadıklarını belirtirken diğer iki öğrenci ise bu sınavlardan haberdar olmadıklarını belirtmişlerdir. Üç öğrenci dikey geçiş yapabilecekleri fakültelerin kontenjanlarını artırılmasını istediklerini ifade etmişlerdir.

4. Gelecekle ilgili beklentileriniz ve kaygılarınız nelerdir?

Öğrencilerin tamamı askerliklerini yedek subay veya kısa dönem olarak yapma hakkının kendilerine verilmesini beklediklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin sekizi mezun oldukları alanla ilgili bir iş bulmayı umut ediyor. Diğerleri ise, iş bulamama ve okulu bitirememeye kaygısı yaşadıklarını ifade ettiler.

Sonuç ve Tartışma

Elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 1'den görüldüğü gibi Meslek Yüksekokulu elektrik ve muhasebe programı öğrencilerinin çoğunluğu okula kendi istekleri ile gelmiş ve mezun olduktan sonra alanları ile ilgili bir iş bulabileceklerine inandıkları tespit edilmiştir. Bu durum ülkemizde yetişmiş ara elemanına ihtiyacın fazla olduğunu göstermesi açısından önemlidir. Erdem ve Şanlıbaba (2009) da yaptıkları araştırmada benzer sonuçlar elde etmişlerdir. Elektrik ve muhasebe programında ki öğrencilerinin yarısından fazlası okulda verilen eğitim öğretimden memnun olmadıkları belirlenmiştir. Birinci ve Arı (2004), Erdem ve Şanlıbaba (2009) yaptıkları araştırmalarda benzer sorunları tespit etmişlerdir. Bunun nedeni mülakat verilerinde de görüldüğü gibi öğretim elemanı sayısının yetersiz oluşu ve alanlarında uzman olmayışları, sınavsız geçişlerden dolayı bir kısım öğrencilerin eğitim için yeterli alt yapıya sahip olmamaları, okullardaki donanım eksiklikleri ve uygulamalı eğitimin yetersiz oluşu gibi nedenler olabilir.

Elektrik programı öğrencilerinin % 75'i okulu donanım açısından yetersiz bulurken, muhasebe programında bu oran % 60 olarak tespit edildi. Elektrik programı öğrencilerinin daha fazla oranda donanım eksikliği belirtmeleri alanları ile ilgili atölye ve uygulamaya daha çok ihtiyaç duymaları ve bu alanda gerekli uygulamaları yapamamaları olabilir. Birinci ve Arı (2004), Ergin ve Yağcı (2003) ve Erdem ve arkadaşları (2007) araştırmacılar da yaptıkları çalışmalarda benzer sonuçlar elde etmişlerdir. Bu okulların bir kısmında donanım eksikliğinin olduğu bir gerçektir. Ancak, birçok okulda da öğretim elemanlarının uygulama için ek ücret alamamaları, bu alanda kendilerini yeterli görmeme gibi durumlardan dolayı uygulama yapmada isteksiz davranmaları, teknisyenin olmaması, okulların fiziki mekânlarının yeterli olmayışı gibi nedenler de var olan donanımların kullanılmamasına neden olduğu bir gerçektir. Böylece bu okullara gönderilen araç gereçler depolarda çürümeye ve demode olmaya terk edilebiliyor. Bu durum öğrencilerin aldıkları eğitimi olumsuz etkilemektedir.

Öğrencilerin toplam da % 63 okulda aldıkları eğitimin mezun olduktan sonra yapacakları iş için yetersiz olduğunu ifade ettikleri tespit edilmiştir. Bunun nedeni okuldaki donanım eksikliği, öğretim elemanı eksikliği ve alan uzmanı olmaması gibi nedenler olabilir.

Diğer dikkate değer bir sonuçta öğrencilerin üçte birine yakınının dersleri kendi çabaları ile başaramayacaklarına inanmalarıdır. Bu sonuç, öğrencilerin bir kısmının düşük bir bilgi birikimi ile buraya geldiklerini göstermesi açısından önemlidir. Bunun nedeni orta öğretimden sınavsız geçiş yapan meslek lisesi çıkışlı öğrenciler olabilir. Öğrencilerin % 62'si danışmanlık hizmetlerinden memnun olmadıklarını tespit edilmiştir. Meslek Yüksekokullarında yeterli sayıda öğretim elemanı olmamasından dolayı bir öğretim elemanına çok sayıda öğrencinin danışmanlığının verilmesi ve öğretim elemanlarının ders yükünün fazla olması buna neden olabileceği düşünülmektedir.

Mülakatlardan elde edilen bulgulardan öğrencilerin tamamına yakını meslek yüksekokullarına önem verilmemesi, derslerle ilgili uygulama yetersizliği ve sosyal ve kültürel etkinliklerin az olmasını en önemli sorunlar olarak gördükleri tespit edilmiştir. Şener, Özşahin ve İçli (2009), yaptıkları araştırmada benzer sonuçlara ulaşmıştır. Bunların nedeni okul sayısının ve öğrenci sayısının fazla olması, okullardaki donanım, öğretim elemanı gibi eksiklikler ve bu okulların çoğunlukla ilçelerde olması olabilir.

Öğrencilerin çoğu mezun olduktan sonra Kamu Personeli Seçme Sınavı'nda (KPSS) başarılı olarak alanları ile ilgili bir işe girmeyi ümit etmektedirler.

Öğrencilerden az bir kısmı ise Dikey Geçiş Sınavı'nda (DGS) başarılı olarak alanları ile ilgili dört yıllık bir lisans programına devam etmeyi planlamaktadır.

Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğrencilerin okulları ve gelecekle ilgili beklentileri aşağıda ki gibi özetlenebilir.

MYO Öğrencilerinin okulları ile ilgili beklentileri;

Okulda sosyal etkinliklere daha çok yer verilmesi,

Okulun eğitim öğretim açısından gerekli donanımlarla donatılması,

Öğretim elemanı sayısının artırılması ve bir öğretim elemanı birden çok derslerine girmelerinin önlenmesi,

Öğretim elemanları öğrencilerle daha samimi bir iletişim içinde olmaları,

Meslek yüksekokullarında danışmanlık yapan öğretim elemanlarının öğrencilerin ihtiyaç duydukları alanlarda onları bilgilendirmesi,

MYO Öğrencilerinin gelecekle ilgili beklentileri;

Öğrencilerin çoğu mezun olduktan sonra Kamu Personeli Seçme Sınavı'nda (KPSS) başarılı olarak alanları ile ilgili bir işe girmeyi ümit etmektedirler.

Öğrencilerden az bir kısmı ise Dikey Geçiş Sınavı'nda (DGS) başarılı olarak alanları ile ilgili dört yıllık bir lisans programına devam etmeyi planlamaktadır.

Öğrenciler büyük oranda alanları ile ilgili bir işe gireceklerine inanmakla birlikte okulda aldıkları eğitimin bu iş için yetersiz olduğunu düşünmektedir.

Öğrenciler dikey geçiş yapabilecekleri fakültelerden kontenjanlarını arttırmalarını beklemektedirler.

Ayrıca, öğrenciler askerliklerini kısa dönem veya yedek subay olarak yapma hakkının kendilerine verilmesini beklemektedirler.

Öneriler

Araştırma sonuçlarına bağlı olarak aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

MYO'da eğitim öğretimin kalitesini artırmak için yeterli ve alanının uzmanı olan öğretim elemanı ve donanımın sağlanması gerekir. Böylece öğrencilere verilen danışmanlık hizmetlerinin de yeterli düzeye gelinebileceğine inanılmaktadır.

MYO da uygulamalı eğitim temel alınması gerekmektedir. Bu okullarda eğitim programlarının konu yoğunluğu olması ve öğretim elemanlarının sayıca yetersiz ve alanlarında uzman olmayışları, uygulama için ek ücret alamamaları ve uygulama yapmada isteksiz olmaları, okulların fiziki mekânlarının yeterli olmayışı gibi nedenlerle birçok okulda laboratuvarlar ve atölyeler kullanılmamaktadır. Derslerin çoğunluğu teorik olarak yürütülmektedir. Bu durumun düzeltilmesi için gerekli önlemler alınmalıdır.

MYO'larına sınavsız geçişten dolayı belli bir bilgi birikimine sahip olmadan gelen öğrenciler mevcuttur. Bu öğrenciler başarısız olmakta hem de eğitim öğretimin yürütülmesinde olumsuz etki yapmaktadırlar. Bu nedenle bu okullara sınavsız geçişler kaldırılmalıdır.

Öğrencilerin bir kısmı iş bulamama kaygısı yaşamaktadır. MYO'ru yöresel ihtiyaçlara olduğu kadar sanayi ve hizmet sektöründeki kuruluşlarla işbirliği yapılarak iş imkânı olan bölümlerin açılması suretiyle bu kaygılar ortadan kaldırılabilir. Gelişmiş ülkelerde okul ve sanayi destekli projeler daha fazla ilgi görmektedir. Bu sistemlerde okulu bitiren elemana destek veren sanayici ve hizmet sektöründeki kurumlar iş vermektedir. Bu

tür uygulamanın pilot çalışmaları ülkemizde de Avrupa birliği tarafından desteklenen projelerle uygulanmaktadır. Bu tür uygulamaları yurt geneline yaygınlaştırılmalıdır.

MYO öğrencilerinin dikey geçiş yapacağı lisans programlarının sayısı ve kontenjanı artırılarak okullardaki başarıya olumlu katkı yapılabilir. Ayrıca yine bu okulları bitiren öğrencilere lisans mezunu öğrencilere tanınan kısa dönem veya yedek subay olarak askerlik yapma gibi haklar tanınarak bu okullara olan ilginin artırılması ve daha yetenekli öğrencilerin buralara gelmeleri sağlanabilir.

Kaynaklar

- Binici, H., Arı, N., Mesleki ve Teknik Eğitimde Arayışlar, GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 24, Sayı 3,(2004), 383-396.
- Brint S. and Karabel J., 1989, The Diverted Dream: Community Colleges and the Promise of Educational Opportunity in America, 1900-1985. (New York: Oxford University Press,1989), 19.
- Erdem, A., Uzal, G., Yamaç, M., Hüyük D. "Meslek yüksekokullarının bazı sorunları ve çözüm önerileri", 4.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, Mayıs 2007, Bergama.
- Erdem, D. ve Şanlıbaba, P., Ankara Üniversitesi Kalecik Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Mesleki Eğitimlerine Bakışı ve Öğrenim Sonrası Beklentileri, 1.Uluslararası 5.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 27-29 Mayıs 2009, ISBN 978-975-448-194-5 Selçuk Üniversitesi Kadınhanı Faik İçil Meslek Yüksekokulu, Konya.
- Ergin, A., Yağcı, Ö., 4702 Sayılı Yasa Çerçevesinde Gerçekleştirilen MEB-YÖK Meslek Yüksekokulları Projesine Yönelik Bir Değerlendirme, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 25: 256 – 264, 2003.
- Eşme, İ. "Türkiye’de mesleki ve teknik eğitimin bugünkü durumu ve sorunları", T.C. Yükseköğretim Kurulu, Uluslararası Mesleki ve Teknik Eğitim Konferansı, 15-16 Ocak 2007, Ankara.
- Gülcü, A., Aydın, S. ve Aydın, Ş., İlköğretim Okullarında Bilişim Teknolojileri Dersi Yeni Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl 5, Sayı 8, İlkbahar 2013, 73-92, Giresun.
- Nursoy, M., "Değişen ve Gelişen Endüstrinin Nitelikli Teknik Eleman ihtiyaçlarının Karşlanması için Mesleki ve Teknik Eğitim Sisteminde Model Arayışları", Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (KUYEB), 8(2), 581-610, (2008)
- Özpinar, Y. "Mesleki ve teknik ortaöğretim okulları ve yüksekokulların yeniden yapılandırılması", BASİAD Yayınları, No:8, 2006, Denizli.
- Sevinç, B., Meslek Yüksekokullarının Eğitim Sistemimizde ki Yeri ve Sayısal Gelişmeler, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 2000, Cilt: 34 Sayı: 1, s. 139-148
- Şen, G., Mısırdalı, F. "Meslek Yüksekokullarında eğitim kalitesinin artırılması ve Emet MYO'nun baz alınarak incelenmesi", 4.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, Mayıs 2007, Bergama.
- Şener, N., Özşahin, A. ve İçli, E., Marmara Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Mesleki Kaygı Düzeyleri İle Sürekli Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi, 1.Uluslararası 5.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 27-29 Mayıs 2009, ISBN 978-975-448-194-5 Selçuk Üniversitesi Kadınhanı Faik İçil Meslek Yüksekokulu, Konya
- Tok, A., Sontay, S., Mesleki Eğitimde Öğrenci Memnuniyeti ve Etkili Öğretim, Milli Eğitim, Sayı 172, Güz 2006, 106 – 114.
- URL 1, Community College in the United States, http://en.wikipedia.org/wiki/Community_colleges_in_the_United_States, ET: 08.10.2014
- Yaprak, Ş. ve Bostancı, B. Küreselleşme Sürecinde Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelecek Beklentilerine İlişkin Bir Araştırma, 1.Uluslararası 5.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu, 27-29 Mayıs 2009, ISBN 978-975-448-194-5 Selçuk Üniversitesi Kadınhanı Faik İçil Meslek Yüksekokulu, Konya

Thoughts of Junior Technical College Students about their Training and Teaching and their Future

Ali Kayaⁱⁱ

Vocational education is a process of providing individuals knowledge, skill and working habits required for a vocation that is valid in working life and a process of developing various skills of the individual through work. Past studies on junior technical colleges revealed that these schools have in general structural problems and problems related to students' educational readiness level. The aim of this study is to define the thoughts of the junior technical college students about their training and teaching and their future. Towards this aim, a survey and face to face interviews has been conducted on 108 junior technical college students. The finding in study 37 % of students expressed that their school was inadequate equipped in means of Laboratory, workshop etc. and that the training they obtained would be ineffective for the working life after graduation and half of the students expressed dissatisfaction with the education and training given at their school. The students attributed most importance to the negligence towards junior technical colleges, lack of practical training in their lessons, and lack of social cultural activities.

The students expressed their beliefs that due to insufficient equipment for applied training, they could not obtain the skills and know-how required in working life after graduation. Practice should be above theoretical education in these colleges thus, the required equipment has to be provided. The study has been concluded with students' suggestions in relation to their schools and their views towards the future.

Key words: Junior Technical College, Students' Opinions, Training, Teaching.

ⁱⁱ Yrd. Doç. Dr., Gümüşhane Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Fizik Mühendisliği Bölümü, akaya290@gmail.com